

گفتمان راهبردی ایران در سرمایه‌گذاری خارجی

تأليف:

دکتر فرشاد حسینی زاده

(عضو هیئت علمی پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات)

دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

مرکز انتشارات راهبردی

تهران - ۱۳۹۸

سیرشناسه	حکمی زاده، فرشاد، ۱۳۴۴-
عنوان و نام پدیدآور	گفتمان راهبردی ایران در سرمایه گذاری خارجی / مؤلف فرشاد حکمی زاده.
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، مرکز انتشارات راهبردی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۲۴۷ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۸۸۵-۷۰-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	سند چشم انداز بیست ساله ی جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی.
موضوع	The Future Outlook of the I.R.Iran on 2025
موضوع	برنامهریزی راهبردی -- ایران
موضوع	Strategic planning -- Iran
موضوع	سرمایه گذاری خارجی -- ایران
موضوع	Investments, Foreign -- Iran
شناسه افزوده	دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، مرکز انتشارات راهبردی
رده بندی کنگره	HD۳۰/۲۸
رده بندی دیویی	۱۱۲
شماره کتابشناسی ملی	۵۸۲۰۷۷

گفتمان راهبردی ایران در سرمایه گذاری خارجی

نویسنده: فرشاد حکمی زاده

ویراستاران ادبی: مهدی یوسفی، اکبر بتونی

ناظر ویراستار: مرتضی چشمه نور

صفحه آرا: حامد آریانی

طراح جلد: زهرا مهدوی

نوبت چاپ: اول- ۱۳۹۸

ناشر: انتشارات دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۷۰۰۰۰ ریال

همه حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ است.

دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

مرکز انتشارات راهبردی

نشانی انتشارات: تهران، ضلع شمالی بزرگراه شهید بابایی، بعد از اتوبان هنگام،

دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، انتشارات دانشگاه عالی دفاع ملی

تلفن ۲۲۹۷۰۳۳۳ نشانی اینترنتی: www.sndu.ac.ir

فهرست مطالب

فصل اول: مفاهیم و مبانی سرمایه‌گذاری خارجی.....	۱۹
۱.۱ مقدمه فصل.....	۲۰
۱.۲ روش‌های جذب سرمایه‌گذاری خارجی و تأمین مالی غیر قرضی.....	۲۱
۱.۲.۱ سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی یا FDI.....	۲۲
۱.۲.۲ سرمایه‌گذاری سهامدارانه خارجی یا FPI.....	۲۳
۱.۲.۳ سرمایه‌گذاری خارجی غیر سهمی.....	۲۳
۱.۲.۴ سرمایه‌گذاری خارجی سهمی در قالب ترتیبات قراردادی.....	۲۴
۱.۳ آثار مثبت و مزایای سرمایه‌گذاری خارجی.....	۲۵
۱.۳.۱ اثر سرمایه‌گذاری خارجی بر رشد اقتصادی.....	۲۵
۱.۳.۲ اثر سرمایه‌گذاری خارجی بر توسعه فناوری.....	۲۷
۱.۳.۳ اثر سرمایه‌گذاری خارجی بر ایجاد اشتغال.....	۲۹
۱.۴ آثار منفی و زیانبار سرمایه‌گذاری خارجی.....	۳۰
۱.۵ عوامل مؤثر بر جذب سرمایه‌گذاری خارجی.....	۳۱
۱.۶ وضعیت سرمایه‌گذاری خارجی در منطقه و جهان.....	۳۸
۱.۷ مباحث فقهی - اقتصادی سرمایه‌گذاری خارجی.....	۴۳
۱.۷.۱ مفاهیم مالکیت و تجارت.....	۴۳
۱.۷.۲ اقسام مالکیت.....	۴۴
۱.۷.۳ قراردادهای شرعی و سرمایه‌گذاری.....	۴۵
۱.۷.۴ نسبت سهم تولیدکننده و ابزار.....	۴۹
۱.۷.۵ نقش مخاطره در اقتصاد اسلامی.....	۴۹
۱.۷.۶ تحریم و ممنوعیت ربا.....	۴۹
۱.۷.۷ بانکداری اسلامی.....	۵۰
۱.۷.۸ قواعد فقهی و کاربرد آن در اقتصاد.....	۵۱
۱.۸ ضوابط و معیارهای روابط با سرمایه‌گذاران خارجی.....	۵۵
۱.۸.۱ عزت، کرامت و استقلال جامعه اسلامی.....	۵۶
۱.۸.۲ ممنوعیت برقراری رابطه ولایی با دولت‌های غیر اسلامی.....	۵۷
۱.۸.۳ ممنوعیت استعمار و استثمار.....	۵۸
جمع‌بندی فصل.....	۵۹

۶۱	فصل دوم: شناخت محورهای راهبردی مطرح در گفتمان راهبردی نظام	۶۱
۶۲	مقدمه فصل	۶۲
۶۴	محور راهبردی دکترین	۲.۱
۶۴	اهم تعاریف ارائه شده از واژه دکترین	۲.۱.۱
۶۵	مؤلفه‌ها و ویژگی‌های دکترین	۲.۱.۲
۶۶	تعریف عملیاتی دکترین	۲.۱.۳
۶۶	محور راهبردی هدف‌گذاری و اهداف	۲.۲
۶۶	اهم تعاریف ارائه شده از هدف‌گذاری و اهداف راهبردی	۲.۲.۱
۶۷	مؤلفه‌ها و ویژگی‌های هدف‌گذاری و اهداف راهبردی	۲.۲.۲
۶۸	تعریف عملیاتی هدف‌گذاری و اهداف	۲.۲.۳
۶۸	محور راهبردی سیاست‌گذاری و سیاست	۲.۳
۶۸	اهم تعاریف ارائه شده از سیاست‌گذاری و سیاست	۲.۳.۱
۶۹	مؤلفه‌ها و ویژگی‌های سیاست‌گذاری و سیاست	۲.۳.۲
۷۰	تعریف عملیاتی سیاست	۲.۳.۳
۷۰	محور راهبردی برنامه‌ریزی	۲.۴
۷۰	اهم تعاریف ارائه شده از برنامه‌ریزی	۲.۴.۱
۷۲	مؤلفه‌ها و ویژگی‌های برنامه‌ریزی	۲.۴.۲
۷۲	تعریف عملیاتی برنامه‌ریزی	۲.۴.۳
۷۳	محور راهبردی هدایت	۲.۵
۷۳	اهم تعاریف ارائه شده از هدایت	۲.۵.۱
۷۴	مؤلفه‌ها و ویژگی‌های هدایت	۲.۵.۲
۷۴	تعریف عملیاتی هدایت	۲.۵.۳
۷۴	محور راهبردی سازمان‌دهی	۲.۶
۷۴	اهم تعاریف ارائه شده از سازمان‌دهی	۲.۶.۱
۷۶	مؤلفه‌ها و ویژگی‌های سازمان‌دهی	۲.۶.۲
۷۷	تعریف عملیاتی سازمان‌دهی	۲.۶.۳
۷۷	محور راهبردی هماهنگی	۲.۷
۷۷	اهم تعاریف ارائه شده از هماهنگی	۲.۷.۱
۷۹	مؤلفه‌ها و ویژگی‌های هماهنگی	۲.۷.۲
۸۰	تعریف عملیاتی هماهنگی	۲.۷.۳
۸۰	محور راهبردی پیاده‌سازی و اجرا	۲.۸
۸۱	اهم تعاریف ارائه شده از پیاده‌سازی و اجرا	۲.۸.۱

۲۸.۲	مؤلفه‌ها و ویژگی‌های پیاده‌سازی و اجرا	۸۲
۲۸.۳	تعریف عملیاتی پیاده‌سازی و اجرا	۸۳
۲.۹	محور راهبردی نظارت و کنترل	۸۳
۲.۹.۱	اهم تعاریف ارائه شده از نظارت و کنترل	۸۳
۲.۹.۲	مؤلفه‌ها و ویژگی‌های نظارت و کنترل	۸۵
۲.۹.۳	تعریف عملیاتی نظارت و کنترل	۸۶
۸۶	جمع‌بندی فصل	

تصل سوم: گفتمان ولایت فقیه در سرمایه‌گذاری خارجی	۸۷
مقدمه فصل	۸۸
۳.۱ گزاره‌ها و مفاهیم دکترینی سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه ولایت فقیه	۸۹
۳.۱.۱ گزاره‌ها و مفاهیم مرتبط با دکترین سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه امام خمینی (رحمه‌الله‌علیه)	۸۹
۳.۱.۲ گزاره‌ها و مفاهیم مرتبط با دکترین سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)	۹۴
۳.۲ گزاره‌ها و مفاهیم مرتبط با اهداف سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه ولایت فقیه	۱۰۰
۳.۲.۱ گزاره‌ها و مفاهیم مرتبط با اهداف سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه امام خمینی (رحمه‌الله‌علیه)	۱۰۰
۳.۲.۲ گزاره‌ها و مفاهیم مرتبط با اهداف سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)	۱۰۱
۳.۳ گزاره‌ها و مفاهیم مرتبط با سیاست‌های سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه ولایت فقیه	۱۰۵
۳.۳.۱ گزاره‌های مرتبط با سیاست‌های سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه امام خمینی (رحمه‌الله‌علیه)	۱۰۵
۳.۳.۲ گزاره‌های مرتبط با سیاست‌های سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)	۱۰۶
۳.۴ گزاره‌ها و مفاهیم مرتبط با برنامه‌ریزی سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه ولایت فقیه	۱۰۸
۳.۴.۱ گزاره‌های مرتبط با برنامه‌ریزی سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)	۱۰۸
۳.۵ گزاره‌ها و مفاهیم مرتبط با سازمان‌دهی سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه ولایت فقیه	۱۱۱
۳.۵.۱ گزاره‌های مرتبط با سازمان‌دهی سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه امام خمینی (رحمه‌الله‌علیه)	۱۱۱
۳.۵.۲ گزاره‌های مرتبط با سازمان‌دهی سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)	۱۱۲
۳.۶ گزاره‌ها و مفاهیم مرتبط با هدایت سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه ولایت فقیه	۱۱۶
۳.۶.۱ گزاره‌ها و مفاهیم مرتبط با هدایت سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه امام خمینی (رحمه‌الله‌علیه)	۱۱۶
۳.۶.۲ گزاره‌ها و مفاهیم مرتبط با هدایت سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)	۱۱۷
۳.۷ گزاره‌ها و مفاهیم مرتبط با هماهنگی سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه ولایت فقیه	۱۱۹
۳.۷.۱ گزاره‌های مرتبط با هماهنگی سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)	۱۱۹
۳.۸ گزاره‌ها و مفاهیم مرتبط با محور پیاده‌سازی سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه ولایت فقیه	۱۲۱
۳.۸.۱ گزاره‌های مرتبط با پیاده‌سازی سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه امام خمینی (رحمه‌الله‌علیه)	۱۲۱
۳.۸.۲ گزاره‌های مرتبط با پیاده‌سازی سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه امام خامنه‌ای (مد)	۱۲۲
۳.۹ گزاره‌ها و مفاهیم مرتبط با نظارت سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه ولایت فقیه	۱۲۳

۳۹.۱	گزاره‌ها و مفاهیم مرتبط با نظارت سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه امام خمینی (رحمه‌الله علیه)	۱۲۳
۳۹.۲	گزاره‌ها و مفاهیم مرتبط با نظارت سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه امام خاتمی (رحمه‌الله علیه)	۱۲۴
۱۲۷	جمع‌بندی فصل	

فصل چهارم: رویکرد شناسی قانون اساسی در سرمایه‌گذاری خارجی (شناخت محورها و رویکردهای

۱۲۹	قانون اساسی، سند چشم‌انداز و سیاست‌های کلی	
۱۳۰	مقدمه فصل	
۴.۱	محورها و رویکردهای قانون اساسی در حوزه سرمایه‌گذاری خارجی	۱۳۳
۴.۱.۱	اصول منتخب قانون اساسی مرتبط با سرمایه‌گذاری خارجی	۱۳۲
۴.۱.۲	گزاره‌ها و مفاهیم دکترینی سرمایه‌گذاری خارجی در قانون اساسی	۱۵۳
۴.۱.۳	گزاره‌ها و مفاهیم دکترینی سرمایه‌گذاری خارجی در قانون اساسی	۱۵۵
۴.۱.۴	گزاره‌ها و مفاهیم نظارت سرمایه‌گذاری خارجی در قانون اساسی	۱۵۶
۴.۲	محورها و رویکردهای سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ در حوزه سرمایه‌گذاری خارجی	۱۵۷
۴.۲.۱	گزاره‌ها و مفاهیم دکترینی سرمایه‌گذاری خارجی در سند چشم‌انداز ۱۴۰۴	۱۵۷
۴.۲.۲	گزاره‌ها و مفاهیم اهداف سرمایه‌گذاری خارجی در سند چشم‌انداز ۱۴۰۴	۱۵۸
۴.۳	رویکرد سیاست‌های کلی نظام در حوزه سرمایه‌گذاری خارجی	۱۵۹
۴.۳.۱	گزاره‌ها و مفاهیم دکترینی سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۱۶۱
۴.۳.۲	گزاره‌ها و مفاهیم اهداف سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۱۶۲
۴.۳.۳	گزاره‌ها و مفاهیم سیاست‌های سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۱۶۵
۴.۳.۴	گزاره‌ها و مفاهیم برنامه ریزی سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۱۶۷
۴.۳.۵	گزاره‌ها و مفاهیم سازماندهی سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۱۶۸
۴.۳.۶	گزاره‌ها و مفاهیم هدایت سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۱۷۲
۴.۳.۷	گزاره‌ها و مفاهیم هماهنگی سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۱۷۳
۴.۳.۸	گزاره‌ها و مفاهیم پیاده‌سازی سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۱۷۵
۴.۳.۹	گزاره‌ها و مفاهیم نظارت سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۱۷۷
۱۷۹	جمع‌بندی فصل	

فصل پنجم: مدل‌سازی مؤلفه‌ها و شاخص‌های راهبردی سرمایه‌گذاری خارجی

۱۸۲	مقدمه فصل	
۵.۱	مؤلفه‌های راهبردی سرمایه‌گذاری خارجی مستخرج از مفاهیم گفتمانی ولایت فقیه	۱۸۳
۵.۱.۱	مؤلفه‌های دکترینی سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه ولایت فقیه	۱۸۳
۵.۱.۲	مؤلفه‌های مرتبط با اهداف سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه ولایت فقیه	۱۸۶
۵.۱.۳	مؤلفه‌های مرتبط با سیاست‌های سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه‌های ولایت فقیه	۱۸۸

مؤلفه‌های مرتبط با برنامه‌ریزی سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه‌های ولایت فقیه	۵.۱.۴
مؤلفه‌های مرتبط با سازمان‌دهی سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه‌های ولایت فقیه	۵.۱.۵
مؤلفه‌های مرتبط با هدایت سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه‌های ولایت فقیه	۵.۱.۶
مؤلفه‌های مرتبط با هماهنگی سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه‌های ولایت فقیه	۵.۱.۷
مؤلفه‌های مرتبط با محور پیاده‌سازی سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه‌های ولایت فقیه	۵.۱.۸
مؤلفه‌های مرتبط با نظارت سرمایه‌گذاری خارجی در دیدگاه‌های ولایت فقیه	۵.۱.۹
مؤلفه‌های راهبردی سرمایه‌گذاری خارجی مستخرج از مفاهیم قانون اساسی	۵.۲
مؤلفه‌های دکترینی سرمایه‌گذاری خارجی در قانون اساسی	۵.۲.۱
مؤلفه‌های هدف‌گذاری سرمایه‌گذاری خارجی در قانون اساسی	۵.۲.۲
مؤلفه‌های نظارت سرمایه‌گذاری خارجی در قانون اساسی	۵.۲.۳
مؤلفه‌های راهبردی سرمایه‌گذاری خارجی مستخرج از مفاهیم سند چشم‌انداز	۵.۳
مؤلفه‌های دکترینی سرمایه‌گذاری خارجی در سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران	۵.۳.۱
مؤلفه‌های اهداف سرمایه‌گذاری خارجی در سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران	۵.۳.۲
مؤلفه‌های راهبردی سرمایه‌گذاری خارجی مستخرج از مفاهیم سیاست‌های کلی نظام	۵.۴
مؤلفه‌های دکترینی سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۵.۴.۱
مؤلفه‌های اهداف سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۵.۴.۲
مؤلفه‌های سیاست‌های سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۵.۴.۳
مؤلفه‌های برنامه‌ریزی سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۵.۴.۴
مؤلفه‌های سازمان‌دهی سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۵.۴.۵
مؤلفه‌های هدایت سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۵.۴.۶
مؤلفه‌های هماهنگی سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۵.۴.۷
مؤلفه‌های پیاده‌سازی سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۵.۴.۸
مؤلفه‌های نظارت سرمایه‌گذاری خارجی در سیاست‌های کلی نظام	۵.۴.۹
مدل مطلوب مؤلفه‌ها و شاخص‌های راهبردی سرمایه‌گذاری خارجی	۵.۵
مدل مطلوب مؤلفه‌ها و شاخص‌های دکترینی سرمایه‌گذاری خارجی	۵.۵.۱
اهداف سرمایه‌گذاری خارجی بر اساس مدل مطلوب جمهوری اسلامی ایران	۵.۵.۳
سیاست‌های سرمایه‌گذاری خارجی بر اساس مدل مطلوب جمهوری اسلامی ایران	۵.۵.۵
برنامه‌ریزی سرمایه‌گذاری خارجی بر اساس مدل مطلوب جمهوری اسلامی ایران	۵.۵.۷
سازمان‌دهی سرمایه‌گذاری خارجی بر اساس مدل مطلوب جمهوری اسلامی ایران	۵.۵.۹
هدایت سرمایه‌گذاری خارجی بر اساس مدل مطلوب جمهوری اسلامی ایران	۵.۵.۱۱
هماهنگی سرمایه‌گذاری خارجی بر اساس مدل مطلوب جمهوری اسلامی ایران	۵.۵.۱۳
پیاده‌سازی سرمایه‌گذاری خارجی بر اساس مدل مطلوب جمهوری اسلامی ایران	۵.۵.۱۵

۵.۵.۱۷	نظارت سرمایه‌گذاری خارجی بر اساس مدل مطلوب جمهوری اسلامی ایران	۲۲۹
۲۳۴	جمع‌بندی فصل	
۲۳۵	منابع و مآخذ	

www.ketab.ir

پیشگفتار

این کتاب بر اساس نتایج پژوهشی در حوزه تدوین و مدل‌سازی مؤلفه‌ها و شاخص‌های راهبردی سرمایه‌گذاری خارجی بر اساس گفتمان امام و رهبری، قانون اساسی، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ نظام جمهوری اسلامی ایران و سیاست‌های کلی ابلاغی نگاشته شده است. هدف اصلی در نگارش این کتاب استخراج و ارائه مدل مطلوب سرمایه‌گذاری خارجی در ۹ محور راهبردی دکتین، اهداف (هدف‌گذاری)، سیاست (سیاست‌گذاری)، برنامه‌ریزی، هدایت، سازمان‌دهی، هماهنگی، پیاده‌سازی و نظارت شامل مؤلفه‌ها، زیر مؤلفه‌ها و شاخص‌های سرمایه‌گذاری خارجی می‌باشد که با تکیه بر گفتمان ولایت فقیه، قانون اساسی، سند چشم‌انداز و سیاست‌های کلی ارائه می‌گردد.

سازمان‌دهی کتاب بر اساس پنج فصل انجام شده است. در فصل اول مفاهیم و مبانی سرمایه‌گذاری خارجی شامل تعاریف، روش‌ها، نظریه‌ها، علل و آثار سرمایه‌گذاری خارجی مورد بررسی قرار می‌گیرد. در فصل دوم به دلیل ضرورت شناخت محورهای ۹ گانه راهبردی، با تکیه بر منابع دقیق علمی تعاریف معتبر بررسی و مؤلفه‌های هر کدام از تعاریف و محورهای راهبردی ارائه می‌شود. در فصل سوم با تکیه بر روش‌شناسی تحلیل محتوا، مفاهیم و شاخص‌های اساسی سرمایه‌گذاری خارجی در گفتمان ولایت فقیه ارائه می‌شود. در فصل چهارم محورها و رویکردهای قانون اساسی در سرمایه‌گذاری خارجی از طریق بررسی اصول منتخب قانون اساسی، سند چشم‌انداز و سیاست‌های کلی نظام استخراج و مفاهیم و شاخص‌های سرمایه‌گذاری خارجی در آنها ارائه می‌شود. در فصل پنجم با ادغام و یکپارچه‌سازی مفاهیم و شاخص‌های ارائه شده در فصول سوم و چهارم، مؤلفه‌های راهبردی مدل مطلوب به همراه زیرمؤلفه‌ها و شاخص‌های سرمایه‌گذاری خارجی در محورهای ۹ گانه معرفی شده‌اند.

در فرایند تصنیف کتاب تلاش شده است از لغزش‌های شکلی و محتوایی اجتناب شود ولی از آنجا که احتمال بروز خطاهای گوناگون در مراحل تحلیل و تدوین چنین مجموعه‌ای دور از ذهن نیست از محققین گرامی و خوانندگان فرهیخته درخواست می‌شود هرگونه نقطه

نظرات اصلاحی خود را از طریق آدرس ذیل به مصنف منعکس نموده تا در نسخ آینده مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

در آخر نگارنده بر خود لازم می‌داند از اساتید فرهیخته و دانشمند، آقایان جناب دکتر محمدجواد ایروانی، جناب دکتر نبی‌الله دهقان، حجت الاسلام جناب دکتر حسن علی‌اکبری و جناب دکتر فرشید مظفری خامنه که با ارائه نقطه نظرات ارزشمند خود به غنای این پژوهش افزونند به نیکی یاد کرده و از زحمات ایشان تقدیر و تشکر به عمل بیاورد.

فرشاد حکمی زاده

استادیار مدیریت آینده پژوهی

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

(آخرین پست الکترونیکی: hakami@itrc.ac.ir)